

Bruxelles, 26 iunie 2019
(OR. en)

10592/19

ENER 392
CLIMA 196

REZULTATUL LUCRĂRILOR

Sursă:	Secretariatul General al Consiliului
Destinatar:	Delegațiile
Nr. doc. ant.:	10264/19
Subiect:	Concluzii privind viitorul sistemelor energetice în cadrul uniunii energetice pentru asigurarea tranziției energetice și a realizării obiectivelor în domeniul energiei și al climei până în 2030 și ulterior – Concluziile Consiliului (25 iunie 2019)

În anexă, se pun la dispoziția delegațiilor Concluziile Consiliului privind viitorul sistemelor energetice în cadrul uniunii energetice pentru asigurarea tranziției energetice și a realizării obiectivelor în domeniul energiei și al climei până în 2030 și ulterior, astfel cum au fost adoptate de Consiliul Transporturi, Telecomunicații și Energie care a avut loc la 25 iunie 2019.

CONCLUZIILE CONSILIULUI

privind viitorul sistemelor energetice în cadrul uniunii energetice pentru asigurarea tranziției energetice și a realizării obiectivelor în domeniul energiei și al climei până în 2030 și ulterior

Consiliul Uniunii Europene:

1. AMINTIND:

- concluziile adoptate de Consiliul European la 13 și 14 decembrie 2018, în special în ceea ce privește invitația de a continua lucrările cu privire la elementele identificate în Comunicarea Comisiei intitulată „O planetă curată pentru toți”,
- concluziile adoptate de Consiliul European la 21 și 22 martie 2019, care subliniază importanța prezentării de către UE, până în 2020, a unei strategii ambițioase pe termen lung,
- concluziile adoptate de Consiliul European la 20 iunie 2019 referitoare la Comunicarea Comisiei Europene privind o viziune europeană strategică pe termen lung pentru o economie prosperă, modernă, competitivă și neutră din punctul de vedere al impactului asupra climei,
- pachetul legislativ „Energie curată pentru toți europenii”, prin care se stabilește cadrul pentru punerea în aplicare a obiectivelor Uniunii pentru 2030 în domeniul climei și al energiei în ceea ce privește reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, creșterea gradului de utilizare a energiei din surse regenerabile, îmbunătățirea eficienței energetice și interconectările în sectorul energiei electrice,
- concluziile adoptate de Consiliu la 21 noiembrie 2018 privind o viitoare strategie pentru politica industrială a UE, care subliniază importanța integrării politicii industriale în toate politicile UE, inclusiv în politica energetică;

2. LUÂND ACT DE:

- Comunicarea Comisiei din 16 februarie 2016 intitulată „O Strategie a UE pentru încălzire și răcire”,
- Comunicarea Comisiei din 23 noiembrie 2017 privind consolidarea rețelelor energetice europene,
- Raportul Comisiei din 9 ianuarie 2019 privind prețurile și costurile energiei în Europa,
- Raportul Comisiei din 9 aprilie 2019 intitulat „Al patrulea raport privind starea uniunii energetice”,
- Recomandarea Comisiei din 3 aprilie 2019 privind securitatea cibernetică în sectorul energetic;

3. RECUNOSCÂND cele cinci dimensiuni ale uniunii energetice – care dispune de o politică în materie de schimbări climatice orientată spre viitor – dimensiuni care sunt strâns legate între ele și se consolidează reciproc: securitatea energetică, solidaritatea și încrederea; o piață europeană a energiei pe deplin integrată; o eficiență energetică care contribuie la moderarea cererii; decarbonizarea economiei; și cercetarea, inovarea și competitivitatea, precum și nevoia de a furniza o strategie coerentă și o abordare echilibrată a celor cinci dimensiuni și RECUNOSCÂND importanța integrării tuturor politicilor sectoriale în scopul sprijinirii obiectivelor în domeniul energiei și al climei, al siguranței și alimentării și al accesului consumatorilor la energie;

4. SUBLINIAZĂ importanța prezentării de către UE, până în 2020, a unei strategii ambițioase pe termen lung care să vizeze neutralitatea climatică în conformitate cu Acordul de la Paris, ținând seama, în același timp, de particularitățile statelor membre și de competitivitatea industriei europene și RECUNOAȘTE necesitatea intensificării eforturilor globale de combatere a schimbărilor climatice, având în vedere cele mai recente date științifice disponibile, în special Raportul special al IPCC referitor la impactul încălzirii globale cu 1,5 °C peste nivelurile preindustriale;

5. SUBLINIAZĂ că este necesară tranziția energetică spre un sistem energetic accesibil din punct de vedere financiar, sigur, competitiv, securizat și durabil, precum și atingerea obiectivelor în domeniul energiei și al climei până în 2030 și ulterior, în special prin dezvoltarea unor rețele de energie interconectate, fiabile și eficiente din punctul de vedere al costurilor și prin modernizarea sistemului energetic prin intermediul promovării tehnologiilor inovatoare, a digitalizării, precum și a interconectării și a integrării sectoarelor, și ADMITE totodată că o bună funcționare a piețelor energiei este importantă pentru o tranziție energetică eficientă din punctul de vedere al costurilor, recunoscând principiul neutralității tehnologice, precum și dreptul statelor membre de a-și alege mixul de energie și tehnologiile energetice;
6. SUBLINIAZĂ importanța unor planuri naționale integrate ambițioase în domeniul energiei și al climei (PNEC) și a punerii în aplicare efective a acestora, precum și a coordonării și cooperării regionale între statele membre cu privire la aceste planuri, ținând seama, în același timp, de particularitățile și diferitele potențiale ale statelor membre reflectate în PNEC și respectând dreptul statelor membre de a alege între diferite surse de energie și structura generală a aprovizionării lor cu energie și RECUNOAȘTE rolul sistemului de guvernantă al uniunii energetice și rolul schimbului de bune practici în garantarea și facilitarea îndeplinirii obiectivelor în domeniul energiei și al climei până în 2030 și ulterior;
7. SUBLINIAZĂ importanța, pe de o parte, a poziționării cetățenilor și a întreprinderilor în centrul procesului de tranziție energetică, astfel încât să se asigure sprijinul public pentru obiectivele UE în domeniul energiei și al climei până în 2030 și ulterior și să se garanteze acceptarea de către opinia publică a măsurilor conexe, și, pe de altă parte, importanța realizării unei tranziții juste și echitabile care să țină seama de consumatorii vulnerabili, de sărăcia energetică și de impactul social și economic la nivel regional, de exemplu asupra regiunilor care depind într-o mare măsură de cărbune, șisturi bituminoase sau turbă¹;
8. SUBLINIAZĂ nevoia de energie la prețuri accesibile pentru consumatorii casnici, precum și pentru industrie, în scopul asigurării competitivității acesteia la nivel mondial;
9. ACCENTUEAZĂ necesitatea asigurării unor condiții de concurență echitabile pentru producătorii europeni de energie electrică în raport cu producătorii din țări terțe, pentru garantarea competitivității și, în același timp, cu respectarea obiectivelor Uniunii în domeniul energiei și al climei;

¹ Aspecte abordate, de exemplu, de „Platforma pentru regiunile în tranziție care depind de cărbune și de activitățile cu o intensitate ridicată a carbonului”.

10. RECUNOAȘTE nevoia de investiții publice și private pentru a facilita tranziția energetică în toate sectoarele relevante, precum și importanța asigurării unui sprijin financiar adecvat la nivelul UE și la nivel național și a unui cadru de investiții stabil și previzibil, SUBLINIIND în acest sens importanța cadrului financiar general al UE, rolul Băncii Europene de Investiții de a furniza un efect multiplicator pentru investițiile sustenabile și importanța unor norme ale UE privind ajutoarele de stat care să fie în concordanță cu obiectivele UE în domeniul energiei și al climei până în 2030 și ulterior, precum și cu legislația UE relevantă pentru punerea în aplicare a acestor obiective;

11. SUBLINIAZĂ că sunt necesare punerea în aplicare a principiului „eficiența energetică înainte de toate”, în conformitate cu Regulamentul privind guvernanta uniunii energetice, și îmbunătățirea eficienței energetice, de exemplu prin reducerea consumului de energie al clădirilor, al infrastructurilor energetice și al echipamentelor industriale, ACCENTUÂND totodată nevoia de a elimina obstacolele în materie de reglementare și alte obstacole de pe piață și de a utiliza standarde comune;

12. RECUNOAȘTE rolul important al cooperării regionale în asigurarea tranziției energetice și în realizarea obiectivelor uniunii energetice, inclusiv prin forurile de cooperare deja instituite la nivelul UE și cu actori externi.

I. Pentru a promova dezvoltarea unor rețele energetice fiabile și eficiente din punctul de vedere al costurilor, Consiliul:

13. SCOATE ÎN EVIDENȚĂ importanța unor rețele energetice eficiente din punctul de vedere al costurilor și eficiente la nivel local, regional și național drept precursori ai tranziției energetice pentru funcționarea pieței interne și pentru asigurarea siguranței alimentării, cu accent pe diversificarea surselor de energie și a rutelor de aprovizionare cu energie și pe îmbunătățirea integrării piețelor;

14. SUBLINIAZĂ că este important ca infrastructura energetică să fie pregătită să profite de oportunitățile pe care le oferă procesul actual de modernizare și decarbonizare și ponderile tot mai mari de energie din surse regenerabile, pentru a se transforma într-un sistem energetic sigur, adecvat scopului, modern, eficace, inteligent și rezilient pentru întreaga UE;

15. IDENTIFICĂ următoarele priorități în materie de infrastructură energetică:

- a. consolidarea dezvoltării interconectărilor transfrontaliere necesare pentru atingerea obiectivului de interconectare a rețelelor electrice de 10 % până în 2020, cu scopul de a ajunge la un obiectiv de 15 % până în 2030, astfel cum este definit în Regulamentul privind guvernanța, de a sprijini proiectele care sunt esențiale pentru conectarea, integrarea și sincronizarea sistemelor statelor membre în raport cu rețelele energetice ale UE, precum și de a aborda blocajele intrastatale și lipsa de conectări interne, în vederea realizării unei piețe interne a energiei complet eficace și mai integrate; în același timp, consolidarea flexibilității domeniului energiei și al puterii electrice prin promovarea, printre altele, a stocării de energie, a extinderii rețelei, a producției flexibile, a tehnologiilor de tip „power-to-x”, a interconectării sectoarelor, precum și a soluțiilor de gestionare a cererii, cum ar fi contorizarea inteligentă;
- b. facilitarea în continuare a implementării surselor regenerabile de energie, precum și a integrării lor în rețele, atât la nivelul transportului, cât și la nivelul distribuției, inclusiv a integrării prin rețele și platforme offshore, în special prin promovarea integrării sectoriale și prin dezvoltarea unor soluții de stocare, ținând seama de necesitatea de a consolida rețelele de transport pentru a menține stabilitatea rețelei și siguranța alimentării cu energie;
- c. facilitarea electrificării în continuare a economiei, în special în sectoarele caracterizate de o intensitate ridicată a emisiilor, cum ar fi în sectorul transporturilor și sectorul industriei;
- d. exploatarea potențialului semnificativ de utilizare a căldurii din surse regenerabile, a căldurii reziduale și a cogenerării (CHP) de înaltă eficiență în sectorul încălzirii și răcirii, inclusiv al încălzirii și răcirii centralizate;
- e. promovarea dezvoltării infrastructurii pentru electromobilitate, pentru combustibili din surse regenerabile și alți combustibili alternativi, cum ar fi hidrogenul, biogazul și combustibilii sintetici, în conformitate cu Directiva 2014/94 privind infrastructura pentru combustibili alternativi, de exemplu a infrastructurii de încărcare pentru vehiculele electrice în zonele publice și private, pe întreg teritoriul UE;
- f. analizarea rolului infrastructurii existente pentru asigurarea unei tranziții energetice eficiente din punctul de vedere al costurilor și pentru evitarea efectelor de blocare și a deprecierei activelor, precum și pentru optimizarea utilizării infrastructurii existente și a interconectărilor disponibile, prin recurgerea într-o măsură cât mai mare la integrarea pieței, la interconectarea sectoarelor și la cooperarea regională;
- g. asigurarea protecției infrastructurii energetice critice și a securității cibernetice a acesteia.

II. Pentru a promova dezvoltarea și implementarea tehnologiilor inovatoare, Consiliul:

16. REAMINTEȘTE importanța creării unor condiții de concurență echitabile pentru tehnologiile cu emisii reduse de dioxid de carbon și soluțiile bazate pe piață disponibile și emergente, SUBLINIIND totodată faptul că tehnologiile care urmează să fie introduse trebuie să fie fiabile, sigure, durabile și ecologice;

17. RECUNOAȘTE importanța cercetării și a demonstrării, precum și a condițiilor care permit noilor tehnologii inovatoare care contribuie la obiectivele Uniunii în domeniul energiei și al climei să se dezvolte și să se maturizeze în condiții de piață, SUBLINIAZĂ necesitatea de a spori în mod semnificativ investițiile în cercetare, dezvoltare și inovare pentru a favoriza ocuparea de către societățile europene a unei poziții de lider tehnologic în ceea ce privește atât tehnologiile consacrate, cât și tehnologiile emergente, promovând în același timp modele de afaceri și inovații sociale care să asigure implementarea și acceptarea soluțiilor tehnologice și ÎNCURAJEAZĂ, în acest context, dezvoltarea unor tehnologii care să faciliteze o schimbare structurală a modului în care societatea și întreprinderile se raportează la energie prin stimularea unor schimbări comportamentale ale persoanelor fizice și ale societăților, care vor servi drept bază pentru tranziția energetică;

18. SUBLINIAZĂ că digitalizarea, inclusiv dezvoltarea rețelelor inteligente, gestionarea datelor și protecția acestora, va juca un rol fundamental în cadrul viitoarelor sisteme energetice, asigurând o flexibilitate sporită și susținând principiul „eficiența energetică înainte de toate” și siguranța alimentării cu energie, și RECUNOAȘTE, totodată, că securitatea cibernetică și protecția datelor cu caracter personal vor trebui asigurate în sectorul energetic în ansamblul său;

19. REITEREAZĂ faptul că sistemele de stocare, atât soluțiile convenționale, cât și soluțiile noi, sunt esențiale pentru tranziție atunci când contribuie la decarbonizare;

20. ÎNCURAJEAZĂ îmbunătățirea fondurilor UE și accesul la acestea, în special pentru consumatorii activi și comunitățile energetice, precum și pentru industrie în contextul inovării și al adaptării la cerințele tranziției energetice, asigurând, în același timp, condiții de concurență echitabile pentru toți participanții la piață;

21. SUBLINIAZĂ importanța soluțiilor bazate pe piață în combinație cu un sprijin financiar eficient din punctul de vedere al costurilor pentru implementarea rapidă a energiei din surse regenerabile, printre altele prin intermediul noului mecanism al Uniunii de finanțare a energiei din surse regenerabile în limitele cadrului financiar multianual, precum și a eficienței energetice și a altor tehnologii cu emisii reduse, cu scopul de a debloca potențialul surselor regenerabile de energie și al eficienței energetice, în special în sectorul clădirilor, și în vederea exploatarea sinergiilor cu alte programe de finanțare ale UE, precum Orizont Europa, Mecanismul pentru interconectarea Europei, programul InvestEU și fondurile structurale, pentru garantarea unei finanțări eficiente din punctul de vedere al costurilor a tranziției energetice și ÎNCURAJEAZĂ, în acest context, utilizarea unor instrumente financiare de reducere a riscurilor în sectorul energiei din surse regenerabile și în sectorul eficienței energetice;

22. RECUNOSCÂND ambiția Uniunii în materie de energie din surse regenerabile și eficiență energetică, IA ACT de faptul că soluțiile bazate pe tehnologiile de captare și stocare a dioxidului de carbon (CSC) și de captare și utilizare a dioxidului de carbon (CUC) pot juca un rol în decarbonizare, în special în reducerea emisiilor de proces din industrie, în cazul statelor membre care optează pentru această tehnologie;

23. RECUNOAȘTE necesitatea de a evalua și de a lua în considerare costurile și beneficiile implementării noilor tehnologii, atât pe plan economic, cât și pe plan social, cu scopul de a menține și de a îmbunătăți competitivitatea industrială a UE la nivel mondial pentru stimularea creșterii și a ocupării forței de muncă, evitând, în același timp, măsurile care ar fi dăunătoare din acest punct de vedere și SUBLINIAZĂ oportunitățile oferite de o abordare cu adevărat europeană a politicii industriale în ceea ce privește crearea unor condiții adecvate care să permită UE să ocupe o poziție de lider în tranziția energetică.

III. Pentru a promova interconectarea sectoarelor și integrarea sectorială, Consiliul:

24. SUBLINIAZĂ importanța integrării sectoriale și a interconectării sectoarelor, precum sectorul energiei electrice, al gazului, al încălzirii și al răcirii, precum și al infrastructurii de transport, cu sprijinul digitalizării, ca elemente-cheie care contribuie la decarbonizarea sistemului energetic într-un mod eficient din punctul de vedere al costurilor, având în vedere faptul că participarea cetățenilor și consumul propriu, de exemplu în contextul orașelor inteligente și al comunităților energetice, sunt importante pentru realizarea interconectării sectoarelor;

25. REAMINTEȘTE importanța asigurării, în toate sectoarele, a unor condiții de concurență echitabile, astfel încât să fie implementate cele mai rentabile și fiabile soluții de decarbonizare și ACCENTUEAZĂ în acest sens nevoia de a analiza eventualele obstacole și lacune care există pe piață în materie de reglementare sau în alte domenii și care sunt nejustificate și de a explora standarde comune pentru a facilita comercializarea și dezvoltarea tehnologiilor de integrare sectorială și de interconectare a sectoarelor;

26. SUBLINIAZĂ necesitatea de a exploata mai bine sinergiile dintre diferite părți ale sistemului energetic – producția, transportul, comerțul, transformarea, distribuția și consumul – și de a responsabiliza consumatorii, inclusiv în domeniul transporturilor și al industriei, astfel încât să devină participanți activi la sistemul energetic, contribuind astfel la decarbonizare și la flexibilitatea sistemului;

27. SUBLINIAZĂ potențialul biogazului și al biometanului, precum și dezvoltarea și implementarea unor tehnologii sigure și durabile, cu emisii reduse de dioxid de carbon, care să contribuie la decarbonizare. Producția de hidrogen, în special din surse regenerabile, deține un potențial care trebuie evaluat și explorat în continuare, astfel încât infrastructura de gaze existentă a UE să poată fi utilizată cât mai bine într-un sistem energetic decarbonizat.

În perspectiva următoarei legislaturi, Consiliul:

28. INVITĂ Comisia Europeană să țină seama de principiile sus-menționate atunci când prezintă propuneri în orice domeniu de politică și, mai precis, atunci când prezintă propuneri care vizează dezvoltarea în continuare a unor rețele energetice fiabile și eficiente din punctul de vedere al costurilor, precum și să modernizeze și mai mult sistemul energetic prin promovarea tehnologiilor inovatoare, digitalizare, interconectarea sectoarelor și integrarea sectorială, într-un efort de a realiza neutralitatea climatică în conformitate cu dispozițiile Acordului de la Paris;

29. SOLICITĂ Comisiei Europene să analizeze tehnologiile de interconectare a sectoarelor și de integrare sectorială, inclusiv producția de hidrogen, în special în ceea ce privește obstacolele în materie de reglementare și cele de pe piață și să studieze, pe baza acestei analize, posibile inițiative privind integrarea și implementarea eficientă a acestor tehnologii și purtători de energie;

30. SOLICITĂ Comisiei Europene, în contextul unei eventuale revizuii viitoare a normelor UE privind ajutoarele de stat, să reflecte eforturile necesare pentru atingerea obiectivelor UE în domeniul energiei și al climei pentru 2030.